

Lausunto

22.5.2026

VN/33103/2025
VN/33103/2025-YM-5

Maa- ja metsätalousministeriö

Ympäristöministeriön lausunto

Ympäristöministeriö kiittää lausuntopyynnöstä.

Ympäristöministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys ympäristönsuojelulain, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisista tietovarannoista (hanke YM067:00/2024). Tällä ympäristöministeriön tietovarantoja koskevalla säädöshankkeella ja nyt lausunnolla olevalla säädöshankkeella on yhtymäkohtia erityisesti vesiin liittyvien tietojen osalta. Hankkeissa onkin tehty hyvää yhteistyötä.

Ympäristöministeriö pitää esitystä perusteltuna ja kannattaa sitä. Esityksen perusteella vesitalouden tietovarannon käyttötarkoitus ja tietosisältö selkeytyisivät. Keskeistä olisi, että tietovarantoon liittyvistä rekisterinpitovastuista säädettäisiin kattavasti tietosuojasetuksen sääntely huomioon ottaen.

Vesiin liittyvien tietojen osalta voidaan todeta, että sama tieto voi olla usean eri tietovarannon tietoa. Tämä todetaankin esitysluonnoksessa selkeästi muun muassa jaksossa 2.2 alussa.

Esitysten yhdenmukaisuus

Ympäristöministeriön tietovarantohankkeessa valmisteltuun esitysluonnokseen saatujen lausuntojen lausuntoyhteenveto on saatavilla hankkeen asiakirjoista (VN/32927/2024 asiakirjan numero 53) Lausuntopalautteen perusteella ympäristöministeriö on jatkovalmisteluvaiheessa tehnyt hallituksen esitysluonnokseen lukuisia muokkauksia ja täsmennyksiä. Ympäristöministeriö ehdottaa seuraavia muutoksia ja täsmennyksiä, jotta molemmat hallituksen esitykset olisivat keskenään yhdenmukaisia näiltä osin.

- Terminologinen muutos siten, että ”paikkatietoja, joihin sisältyy myös henkilötietoja” muutettaisiin muotoon ”paikkatietoja, jotka ovat yhdistettävissä luonnollisiin henkilöihin”.

- Yhteisrekisterinpitovastuun jakaminen täsmällisemmin Suomen ympäristökeskuksen ja elinvoimakeskusten välillä. Tähän liittyen ehdotus on, että lakiluonnoksen 5 § (Vesitalouden tietovarannon tekninen toimivuus ja käytettävyys) poistettaisiin erillisenä pykälänä ja säännös sisällytettäisiin yhteisrekisterinpitoa koskevaan 7 §:ään. Ympäristöministeriön hankkeessa tehty vastaava muutos perustuu oikeusministeriön antamaan lausuntoon.

Luonnos, laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä
28 g §
Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarantoon liittyvät vastuut

1 mom. Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaisen on vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon rekisterinpitäjä yhdessä Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4-10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.ym@gov.fi

2 mom. Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaisen vastaa luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, jäljempänä yleinen tietosuoja-asetus, rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista tietovarantoon kuuluvien henkilötietojen osalta ja tietovarannon tiedoista lain 28 f §:n nojalla julkaisemiensa paikkatietojen osalta. Kuitenkin Suomen ympäristökeskus vastaa tietovarannon teknisestä toiminnasta ja käytettävyydestä ja rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista lain 28 f §:n nojalla julkaisemiensa paikkatietojen osalta.

3 mom. Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaisen vastaa vesienhoidon ja merenhoidon tietovarantoon kuuluvien tietojen luovuttamisesta tietopyyntöjen perusteella. Tiedot voidaan tietopyynnön perusteella luovuttaa julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä.

4 mom. Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaisen toimii yleisen tietosuoja-asetuksen 26 artiklan mukaisena rekisteröityjen yhteyspisteenä.

- Tiedonsaantioikeudet salassapidettäviin tietoihin luonnoksen 8 §:ssä olisi perusteltua muotoilla siten, että luettelo ei ole tyhjentävä, vaan siinä huomioitaisiin muualla lainsäädännössä jo säädetyt tiedonsaantioikeudet aloittamalla pykälä ” *Sen lisäksi, mitä tiedonsaantioikeuksista muualla lainsäädännössä säädetään, seuraavilla tahoilla on oikeus saada...*”. Näin säännöksellä ei rajoitetaisi muiden lakien perusteella jo olemassa olevia tiedonsaantioikeuksia. Esimerkiksi poliisilla, syyttäjällä, puolustusvoimilla, Rajavartiolaitoksella ja Tilastokeskuksella on niitä koskevassa lainsäädännössä jo säädetty kattavat tiedonsaantioikeudet, joten niille ei tarvitsisi säätää uusia tai täydentäviä tiedonsaantioikeuksia. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että säännöksen perusteissa korostettaisiin, että kaikissa tilanteissa tietopyynnön esittäjän tulisi täsmentää, mikä lakisääteinen tehtävä olisi kyseessä, eli oikeuttaisi saamaan salassapidettäviä tietoja.

- Esityksen tietojen luovuttamista internetissä koskevia osuuksia tulisi arvioida käyttötarkoituksen muutoksen kannalta yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohdan mukaisen kansallisen liikkumavaran ja siihen liittyvän yleisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklan näkökulmasta.

Muita huomioita lakiluonnoksesta

Lisäksi ympäristöministeriö kiinnittää huomioita seuraaviin kohtiin:

Yleisperusteluissa olisi tarpeen kuvata myös veden käyttöön liittyviä tietoja perusteellisemmin.

Muita toteuttamisvaihtoehtoja koskevan jakson (5) osalta olisi täsmennettävä, että ympäristöministeriön hankkeessa oli edetty aikaisemmin hyväksytyyn säädöshankesuunnitelman mukaisesti siten, että sääntelyn tarkistamishdotukset valmistellaan voimassa olevaan sääntelyyn pohjautuen.

Lakiehdotuksen 1 §:n 2 momentin tarkistaminen olisi perusteltua, koska ympäristönsuojelun tietovaranto sisältää muitakin kuin vesilain (587/2011) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisia lupaja ilmoituspäätöksiä, tulisi 1 §:n 2 momentin kirjoittaa epäselvyyden välttämiseksi yleisempään muotoon.

Ylijohtaja

Tarja Haaranen

Lainsäädäntöneuvos

Erja Werdi

Jakelu MMM Maa- ja metsätalousministeriö

Tiedoksi MMM OIKY Oikeudellinen yksikkö, Vilja Klemola

VN/33103/2025-YM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: